

LIJST VAN PRIORITAIRE ONDERWERPEN 'COMPLY OR EXPLAIN'¹

DEPARTEMENTEN

	Onderwerp	Toelichting	Stand van zaken	Ministerie
1	Wet internationale sanctiemaatregelen	<p>De modernisering van de Sanctiewet 1977 vindt plaats naar aanleiding van aanbevelingen uit het eindrapport van de nationaal coördinator sanctienaleving en handhaving. Er is behoefte aan een toekomstbestendig stelsel van sanctieregelgeving dat is toegerust om op effectieve wijze uitvoering te kunnen geven aan de zich snel opvolgende Europese sanctieontwikkelingen. Een nadere toelichting op de inhoud van het moderniseringstraject is vermeld in de hoofdlijnenbrief die op 4 november jl. aan de Tweede Kamer is verzonden. De Sanctiewet 1977 is mede van toepassing op Caribisch Nederland (hierna: CN). Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden dan ook betrokken bij het moderniseringstraject.</p> <p>Het wetsvoorstel werkt met name een aantal aanbevelingen uit die de sanctieregelgeving toekomstbestendiger dient te maken (toezicht, informatieverstrekking, beheer en bewind e.d.).</p>	Adviesaanvraag Autoriteit Persoonsgegevens in het najaar, daarna via de ministerraad de adviesaanvraag aanhangig maken bij de Afdeling advisering van de Raad van State.	BZ
2	Wet strategische diensten	Met een spoedwijziging van de Wet strategische diensten worden verbeteringen aangebracht voor een doeltreffender uitvoering en handhaving van de regels over exportcontrole van strategische diensten (de export van goederen en diensten voor tweeërlei	Het wetsvoorstel is ingediend bij de Tweede Kamer. Beoogde inwerkingtredingsdatum op 1 januari 2025.	BZ

¹ Bij de ministeries van Justitie en Veiligheid en van Asiel en Migratie zijn alle wetsvoorstellen vermeld die (mede) betrekking hebben op Caribisch Nederland, dus ook niet-prioritaire wetsvoorstellen.

		gebruik, voor zowel militaire als civiele doeleinden).		
3	Wet invoering BSN en voorzieningen digitale overheid BES	<p>Met dit wetsvoorstel worden meerdere bestaande wetten aangepast om de digitale dienstverlening van de (semi)overheid in CN zoveel mogelijk op een gelijkwaardig niveau als in Europees Nederland te brengen. Het voorstel bewerkstelligt voor CN dat (1) geregistreerde inwoners een BSN krijgen, (2) inwoners en bedrijven toegang krijgen tot digitale inlogmiddelen zoals DigiD en eHerkenning en (3) overheidsinstanties, zoals de Belastingdienst Caribisch Nederland, het BSN mogen gebruiken (verwerken) in hun dienstverlening. Daartoe worden gewijzigd de Wet basisregistratie personen (Wet BRP), de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES (Wet bap BES), de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb), de Wet digitale overheid (Wdo) en de Wet identiteitskaarten BES (WIDk BES).</p> <p>Met dit wetsvoorstel wordt de territoriale reikwijdte van de Wabb en de Wdo uitgebreid tot Caribisch Nederland. Daarnaast wordt de betreffende CN-wetgeving aangepast om het BSN ook op te kunnen nemen in de eigen bevolkingsadministratie en op de identiteitskaarten BES (hierna: ID-kaarten BES). De Wet BRP wordt gewijzigd om het BSN van inwoners van CN ook op te kunnen nemen in de BRP. Dit laatste is noodzakelijk voor het functioneren van de voorzieningen van de digitale overheid die zijn aangesloten op de BRP, zoals DigiD.</p>	Nader rapport is in voorbereiding.	BZK
4	Wet op de politieke partijen	Met dit wetsvoorstel worden de bestaande regels over politieke partijen in één wet samengebracht en uitgebreid tot decentrale politieke partijen. Het voorstel bevat o.a. de verplichting voor	Nader Rapport in voorbereiding. De Afdeling advisering van de Raad van State advies uitgebracht.	BZK

		decentrale politieke partijen om transparant te zijn over de manier waarop de partij is ingericht. Ook bevat het voorstel regels inzake de financiering van decentrale politieke partijen. Tot slot bevat het voorstel ook een subsidieregeling voor decentrale politieke partijen. Voor CN gelden specifieke bepalingen.		
5	Invoeren Basisregistratie Adressen en Gebouwen in Caribisch Nederland	In de bestuursakkoorden met Saba, Sint Eustatius en Bonaire is afgesproken om een stelsel basisregistraties te verwezenlijken en de digitale overheid te versterken. De staatssecretaris van BZK heeft in de Verzamelbrief Digitalisering (Kamerstukken II 2023/24, 26643, nr. 1197) aangegeven op korte termijn de Basisregistratie Adressen en Gebouwen in te voeren. Op een later moment in de ambtelijke voorbereiding van deze wetgeving wordt beslist of dit wetsvoorstel ook de invoering van andere basisregistraties of maatregelen voor de digitale overheid zal omvatten.	Ambtelijke voorbereiding/conceptuele fase	BZK i.s.m. VRO e.a.
6	Algemene wet gelijke behandeling (gelijke behandeling op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat)	De gelijkebehandelingswetten zijn een uitwerking van artikel 1 Grondwet. Deze wetgeving is niet in CN van toepassing. Anders dan in Nederlandse gemeenten zijn er ook geen lokale meldpunten tegen discriminatie. De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen, inzake onafhankelijke en laagdrempelige voorzieningen waar discriminatie gemeld en geregistreerd kan worden en bijstand wordt geleverd voor slachtoffers, geldt namelijk niet in CN. Ook indiening van een klacht bij en individuele oordeelsvorming door het College voor de rechten voor de mens (CRM)	De nota naar aanleiding van het verslag wordt in het vierde kwartaal naar de Tweede Kamer gezonden.	BZK i.s.m. SZW en VWS

		is (nog) niet mogelijk in CN, aangezien de Wet College voor de rechten van de mens op dit punt niet op de CN geldt. De bestuurscolleges van de drie openbare lichamen hebben in een brief van 10 mei 2022 aangegeven de gelijkebehandelingswetgeving zo snel mogelijk in- en uitgevoerd te willen zien in CN. Ook het CRM heeft hier herhaaldelijk toe opgeroepen, alsmede de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme. Gestreefd wordt naar integrale invoering van deze wetgeving en een praktische invulling, zodat de uitvoeringsinspanningen beheersbaar blijven.		
7	De Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte			
8	De Wet gelijke behandeling mannen en vrouwen			
9	De Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid			

10	Luchtvaartwet BES c.a.	<p>Momenteel worden 3 wijzigingen van de Luchtvaartwet BES voorbereid</p> <p>1) <i>Drones</i> De Luchtvaartwet BES schrijft voor dat er altijd een gezagvoerder aan boord van een luchtvaarttuig dient te zijn. Dit wordt met het oog op drones mogelijk met een wetswijziging van de Luchtvaartwet BES. In algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen worden de details hiervoor (denk aan zonerings, handhaving, opleiding, toezicht) verder uitgewerkt. Om vliegen met drones daadwerkelijk te laten plaatsvinden is het noodzakelijk dat ook de lagere regelgeving is volbracht.</p> <p>2) <i>Regelgeving voor ANS providers (waaronder luchtverkeersleidingsorganisaties)</i> Deze regelgeving is inhoudelijk verouderd, bevat geen bestuurlijke handhavingmiddelen en er is niet geborgd dat autoriteiten structureel samenwerken. Naast de wijziging van de Luchtvaartwet BES wordt ook het Besluit luchtverkeer BES gewijzigd en zal een nieuwe Certificatieregeling in werking treden.</p> <p>3) <i>Openbare dienstverplichting</i> Op grond van het Multilateraal Protocol is toegestaan om in de vrije markt van de luchtvaartsector in te grijpen met een openbaredienstverplichting, als met die instelling de noodzakelijke economische en sociale ontwikkeling van een gebied (i.c. Saba en Sint Eustatius) kan worden gerealiseerd. Middels de openbaredienstverlening kan de overheid</p>	<p>Ad 1) Wordt binnenkort gepubliceerd. Inwerkingtreding geschiedt bij Koninklijk besluit</p> <p>Ad 2) vierde kwartaal 2024 eerstvolgende stap Wetsvoorstel: voorportaal & MR tbv advies van RvS. Besluit en regeling bevinden zich in de status ambtelijke voorbereiding.</p> <p>Ad 3) Start formele consultatie in het tweede kwartaal van 2024, in dat kader heeft inmiddels de internetconsultatie plaatsgevonden.</p>	I&W
----	------------------------	--	--	-----

		voorwaarden stellen aan de continuïteit, de regelmaat en prijzen en de minimumcapaciteit.		
11	Regeling aanwijzing luchtruim en luchtverkeersdienstverleners BES	Deze regeling wordt gewijzigd in verband met enkele technische wijzigingen met betrekking tot het luchtruim en de luchtverkeersdienstverlening.	Planning: vaststelling Q4 2024 en inwerkingtreding Q1 2025	I&W
12	Loodsenwet 2001 BES	De wetgeving rond maritieme veiligheid is verouderd en (een deel van de wetgeving) en sluit op onderdelen niet meer aan bij de uitvoering. In het wetgevingstraject wordt, omdat de context per eiland kan verschillen, waar nodig en mogelijk maatwerk per eiland toegestaan. Vanwege de onderlinge samenhang van en tussen de verschillende maritieme wet- en regelgeving is het opportuun om alle maritieme regelgeving in één keer te herzien, zowel safety als security	Ambtelijke voorbereiding: concept wetsvoorstellen gereed voor interne toetsing derde kwartaal 2025	I&W

		(inclusief de afgifte van afvalstoffen door schepen).		
13	Wet maritiem Beheer BES			
14	Vaartuigenwet 1930 BES			
15	Havenbeveiligingswet BES			
16	Wet voorkoming verontreiniging door schepen BES			
17	Wet havenstaatcontrole			
18	Wet VROM BES c.a	<p>De Wet VROM BES is door beide Kamers aangenomen maar delen van de wet moeten nog in werking treden. Inwerkingtreding van de hoofdstukken over afvalstoffen, algemene regels en vergunningen, bodem, milieueffectrapportage (mer), maatregelen in bijzondere omstandigheden, stoffen, toezicht en handhaving (waaronder invordering dwangsom en toepasselijkheid Algemene wet Bestuursrecht) wordt voorzien in de periode 2023- 2025.</p> <p>Met de inwerkingtreding wordt ook lagere regelgeving van kracht. In 2024 treedt het Inrichtingen- en activiteitenbesluit in werking met daarin algemene regels en vergunningen</p>	<p>Het Inrichtingen- en vergunningenbesluit BES en de bijbehorende regeling treden is met ingang van 1 april 2024 in werking getreden. Voor Saba geldt dat enkel de artikelen 1.1 tot en met 1.4, 3.1 tot en met 3.7, 4.1, 5.1 tot en met 5.6 en 6.1 tot en met 6.4 van het IAB BES op 1 april 2024 in werking zijn getreden.</p>	I&W

		<p>voor inrichtingen, een regeling voor de mer en bepalingen over de kwaliteit van toezicht en handhaving. De daarbij behorende ministeriële regeling treedt gelijktijdig in werking. Vanaf 2024 volgen de algemene maatregelen van bestuur voor bodem, afvalstoffen en stoffenbeleid. Tevens wordt gewerkt aan een Regeling grensoverschrijdend vervoer afvalstoffen BES.</p> <p>Tot slot wordt gewerkt aan een besluit aanwijzing toezichthoudende ambtenaren (grondslag artikel 10.1, eerste lid, Wet Vrom Bes = nalevingstoezicht), waarin ook de IG ILT wordt aangewezen als inspecteur (artikel 1 Wet Vrom Bes) en aan een ministeriële regeling aanwijzing toezichthoudende ambtenaren (grondslag artikel 10.1, zesde lid, Wet Vrom Bes = uitvoeringstoezicht/het oude tweedelijnstoezicht).</p>		
19	Aanpassing Wet Toelating en Uitzetting BES (evaluatie 2018)	<p>De Wet toelating en uitzetting BES (WTU-BES) is in 2018 geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat in de uitvoeringspraktijk een aantal juridische en procedurele knelpunten wordt ervaren bij de toepassing van de WTU-BES en het Besluit toelating en uitzetting BES (BTU-BES). Deze knelpunten geven aanleiding de WTU-BES op enkele onderdelen aan te passen. De voorstellen tot wijziging van de WTU-BES hebben o.a. betrekking op controle bij grensoverschrijding, de berekeningswijze van termijnen, aanvulling en herstel van enkele omissies m.b.t. regels inzake de toelating van rechtswege.</p>	<p>Startdatum formele consultatie nog niet vastgesteld (zie Aanhangsel Handelingen II 2024/25, nr. 33, p. 18 (antwoord 39)).</p>	A&M
20	Uitvoeringswet VN-Verdrag staatsimmunititeit (wijziging Wetboek van burgerlijke rechtsvordering BES) (36028)	<p>Dit wetsvoorstel introduceert, ter uitvoering van artikel 23 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de immunititeit van rechtsmacht van staten en hun eigendommen (Trb. 2010, 272), zowel voor Europees als voor CN een regeling voor het</p>	<p>17 oktober 2024 gepubliceerd in Stb. 2024, 288.</p>	J&V

		wijzen van een rechterlijke uitspraak tegen een niet verschenen staat. Voor CN gaat het om een wijziging van de artikelen 79 en 84 Wetboek van burgerlijke rechtsvordering BES.		
21	Uitbreiding strafbaarheid voor spionage (wijziging Wetboek van Strafrecht BES en Wetboek van Strafvordering BES) (36280)	Dit wetsvoorstel breidt zowel in Europees als in CN de strafbaarheid van spionage uit, onder meer door invoering van een zelfstandige strafbaarstelling van het opzettelijk verrichten van handelingen ten behoeve van een buitenlandse mogendheid en het verstrekken van inlichtingen, voorwerpen of gegevens aan een buitenlandse mogendheid. Voor CN gaat het om aanvullingen en wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht BES en het Wetboek van Strafvordering BES.	Aanhangig bij Eerste Kamer	J&V
22	Wijziging Opiumwet 1960 BES i.v.m. invoering bevoegdheid voor het lokaal gezag van de openbare lichamen BES tot de oplegging van een last onder bestuursdwang ten aanzien van drugspanden (36462)	Dit wetsvoorstel regelt de bevoegdheid voor de gezaghebbers in CN om drugspanden te sluiten. Dit krijgt juridisch vorm door in de Opiumwet 1960 BES voor de gezaghebber de bevoegdheid te creëren om bestuursdwang toe te passen ter handhaving van die wet in woningen, lokalen of op bijbehorende erven.	19 november 2024 aanvaard door Eerste Kamer	J&V
23	Preferentie kinderalimentatie (artikel 3:288 Burgerlijk Wetboek BES) (36433)	Aan verschuldigde kinderalimentatie is op dit moment in zowel Europees als CN geen hogere rang (preferentie) toegekend. Dit heeft tot gevolg dat de kinderalimentatieschuld een concurrente schuld is die op gelijke voet staat met andere concurrente schulden en schulden met een hogere rang voor zich moet dulden. Hoe groter de totale schuldenlast is, des te minder overblijft voor de betaling van de (achterstallige) kinderalimentatie. Hierdoor kunnen schrijnende situaties ontstaan voor kinderen. Dit wetsvoorstel voorziet er daarom in het (financiële) belang van het	19 november 2024 aanvaard door Eerste Kamer	J&V

		kind in om aan de verschuldigde kinderalimentatie preferentie toe te kennen. voor CN gebeurt dat via een wijziging van artikel 3:288 BW BES.		
24	Modernisering strafbaarstelling mensenhandel (36547)	Mensenhandel, waaronder het uitbuiten van mensen, is een groot maatschappelijk probleem waarbij op zeer grove wijze fundamentele mensenrechten worden geschonden. De huidige strafbaarstelling van mensenhandel wordt als complex en op onderdelen als te beperkt ervaren. Dit wetsvoorstel strekt ertoe in zowel Europees als CN die strafbaarstelling toegankelijker te maken en op onderdelen te verruimen, in het bijzonder ten aanzien van arbeidsuitbuiting. Voor CN gaat het om wijziging van het Wetboek van Strafrecht BES.	Aanhangig bij Tweede Kamer.	J&V
25	Nieuw wetboek van Strafvordering BES	Dit betreft de modernisering van het Wetboek van Strafvordering BES. In het nieuwe Wetboek van Strafvordering BES wordt onder meer de positie van slachtoffers en eventuele nabestaanden fors versterkt. Het nieuwe wetboek zal, conform de afspraken over procesrecht, gelijkkluidend zijn aan de nieuwe wetboeken van strafvordering in Aruba, Curaçao en Sint Maarten.	Ambtelijke voorbereiding/conceptuele fase (zie Aangangsel Handelingen II 2024/25, nr. 33, p. 14-15 (antwoord 29E)).	J&V
26	Verzamelwet Strafrecht BES	Dit wetsvoorstel wijzigt het Wetboek van Strafrecht BES m.b.t. o.a. de volgende onderwerpen: overname strafvervolgung, modernisering ontzetting van rechten en strafuitsluitingsgronden, strafbaarstelling misbruik alarmnummer en valse bommelding, herstel van fouten en aanpassing strafbaarstellingen misdrijven tegen het leven	Ambtelijke voorbereiding/conceptuele fase.	J&V

27	Consensusrijkswet harmonisatie bescherming persoonsgegevens in het Caribisch deel van het Koninkrijk	Op dit moment beschikken de Caribische landen en CN over uiteenlopende regelgeving inzake gegevensbescherming. Deze regelgeving is deels gedateerd en biedt thans onvoldoende bescherming. De consensusrijkswet beoogt een geharmoniseerd beschermingsniveau voor de verwerking van persoonsgegevens, daaronder begrepen persoonsgegevens die in het politie- en justitiedomein worden verwerkt, binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk, te realiseren en in het verlengde daarvan de gegevensuitwisseling binnen het Koninkrijk te verbeteren. Met de consensusrijkswet zal tevens een internationaal aanvaard adequaat beschermingsniveau worden vastgesteld dat de Caribische landen en CN, na implementatie daarvan, in staat stelt om het Dataprotectieverdrag (C-108) en bijbehorend Protocol (C-108+) te ratificeren. De consensusrijkswet vormt de hiervoor benodigde implementatiewetgeving.	In voorbereiding (zie brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 13 september 2024 over hoofdlijnen Justitieel Vierpartijenoverleg juni 2024; Kamerstukken II 2023/24, 36410 IV, nr. 76, p. 4-5).	J&V
28	Wijziging Rijkswet op het Nederlandschap betreffende verlies Nederlandschap wegens langdurig verblijf buiten Koninkrijk en EU	Dit rijkswetsvoorstel herzielt het automatisme waarmee Nederlanders met een meervoudige nationaliteit die meer dan 13 jaar onafgebroken buiten het grondgebied van de Europese Unie verblijven hun Nederlandschap verliezen (artikel 15, eerste lid, aanhef en onder c, Rijkswet op het Nederlandschap). Voor hen wordt het eenvoudiger gemaakt het Nederlandschap te behouden, naast hun andere nationaliteit of, voor degenen die het na 1 april 2003 reeds verloren, te herkrijgen. Het rijkswetsvoorstel geldt voor het gehele Koninkrijk, dus ook voor CN.	Internetconsultatie afgerond.	J&V
29	Rijkswet herstel omissies cassatie in belastingzaken Caribische Koninkrijksdelen	Bij de invoering van de cassatierechtspraak in de Caribische Koninkrijksdelen (de	Ambtelijke voorbereiding.	J&V

		Caribische landen en CN) per 1 juli 2016 zijn enkele zaken over het hoofd gezien. Zo zijn ten onrechte relevante procesrechtelijke bepalingen uit hoofdstuk 6 van de Algemene wet bestuursrecht niet van overeenkomstige toepassing verklaard en is er geen regeling voor verlaagd griffierecht. Het rijkswetsvoorstel beoogt deze omissies te herstellen.		
30	Verzamelwet Justitie en Veiligheid en Asiel en Migratie 20XX) (36638)	Dit wetsvoorstel bevat een verzameling van diverse wetstechnische correcties en aanpassingen van beperkt inhoudelijke aard in wetgeving op het terrein van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor CN gaat het om enkele wijzigingen in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES, een wijziging van artikel 100 van het Wetboek van Strafvordering BES en een wijziging van artikel 104d van het Wetboek van Strafrecht BES.	Aanhangig bij Tweede Kamer	J&V + A&M
31	Algemene wet bestuursrecht BES	Ook voor CN zijn algemene bepalingen van bestuursrecht van belang. De verwachting is dat de BES-eilanden gebaat zijn bij meer op de Awb gestoelde regels over besluiten en beschikkingen. In overleg met de eilanden wordt bepaald welke onderwerpen in aanmerking komen om op te nemen in een (eerste tranche) voor een Awb BES. Momenteel wordt gezien welke keuzes ter zake worden gemaakt. Voorbereiding van het wetsvoorstel is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ministeries van J&V en BZK.	Ambtelijke voorbereiding (zie brief Minister voor Rechtsbescherming van 14 juni 2024; Kamerstukken II 2023/24, 36410 IV, nr. 72).	J&V i.s.m. BZK

32	<p>Herziening Wet veiligheidsregio's en Veiligheidswet BES i.v.m. de versterking van de (nationale) crisisstructuur en de brandweezorg</p>	<p>Met de brief van 6 december 2022 (Kamerstukken II 2022/23, 29517, nr. 225) heeft het kabinet de contourennota 'Versterking crisisbeheersing en brandweezorg' aan de TK aangeboden. De nota schetst de uitgangspunten voor de beoogde herziening van de Wet veiligheidsregio's, zodat de (nationale) crisisbeheersing en de brandweezorg wordt versterkt. Dit wetsvoorstel strekt tot uitvoering daarvan. Indachtig de toepassing van het principe van comply or explain is er, in overleg met de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, voor gekozen om met de aanpassingen van de Wet veiligheidsregio's ook de wijzigingen voor de openbare lichamen door te voeren in de Veiligheidswet BES. Daarmee wordt een toekomstbestendige, landelijk dekkende en samenhangende organisatie van crisisbeheersing en brandweezorg in het land Nederland bereikt.</p>	<p>Preconsultatie loopt tot 2 december 2024.</p>	<p>J&V</p>
33	<p>Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafrecht BES en andere wetten in verband met het strafbaar stellen van lijkschennis</p>	<p>Lijkschennis is op dit moment niet zelfstandig strafbaar gesteld. Dit wetsvoorstel brengt verandering hierin en stelt diverse vormen van lijkschennis, zoals necrofilie, strafbaar.</p>	<p>Ambtelijke voorbereiding.</p>	<p>J&V</p>

34	Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES, houdende regels welke zijn afgestemd op Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek	Doel van dit traject is Boek 1 BW BES waar mogelijk af te stemmen op de bepalingen uit Boek 1 BW van Europees Nederland. Mede aanleiding daartoe is een aangenomen motie waarin de regering wordt verzocht op de BES de wettelijke plicht tot het opstellen van een ouderschapsplan bij echtscheiding in te voeren (motie Kuiken/Ceder, Kamerstukken II, 2020/21, 35420, nr. 333). Tevens is in recente jurisprudentie van het Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba overwogen dat de BES-rechter geen oplossing kan bieden voor het ontbreken van de gerechtelijke vaststelling van het vaderschap in de BES-regelgeving (Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba 1 april 2021, CLI:NL:OGEABES:2021:3). En er bestaat op dit moment geen mogelijkheid op de BES om de eigen geslachtsregistratie te wijzigen op vergelijkbare wijze als die bestaat in Europees Nederland.	Ambtelijke voorbereiding.	J&V
35	Volwasseneneducatie, beroepsonderwijs en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten in BES	De Wet educatie en beroepsonderwijs BES en de Wet sociale kans trajecten BES zijn verouderd. Een samenvoeging met de WEB en WVO 2020 zal leiden tot de noodzakelijke modernisering daarvan.	Verwerking reacties internetconsultatie en uitvoeringstoetsen. Daarna voorbereiding ministerraad.	OCW
36	Mediawet BES: het Stimuleringsfonds voor de journalistiek ontbreekt daarin; hier is intern al over gesproken en ook met het Stimuleringsfonds voor de journalistiek en wordt naar gekeken.	In deze wet ontbreekt het Stimuleringsfonds voor de journalistiek die daar officieel niks kan. Met het Stimuleringsfonds voor de journalistiek wordt hiernaar gekeken.	De Minister van OCW wil verkennen hoe middelen van het stimuleringsfonds voor de journalistiek, en het fonds voor bijzondere journalistieke projecten ook ingezet kunnen worden in het Caribische gebied.	OCW

37	Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek: NWO kan geen subsidies verlenen op CN; wordt nu opgepakt in een verzamelwet.	Een BES-voorziening is nodig voor subsidieverstrekingen van de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijke onderzoek aan partijen op CN. Dit wordt opgepakt in de Verzamelwet OCW 202X.	De wijziging is op 1 juli 2024 in werking getreden (Stb. 2024, 109).	OCW
38	Dubbele kinderbijslag intensieve zorg	Vooruitlopend op een wettelijke regeling is de Tijdelijke regeling tegemoetkoming kinderen met intensieve zorg BES (Stcrt. 2022, 28598) resp. de Tijdelijke regeling tegemoetkoming kinderen met intensieve zorg BES 2024 (Stcrt. 2024, 31123) tot stand gebracht. Met het wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 wordt een grondslag voor een structurele regeling beoogd.	De Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 is aanhangig bij de Tweede Kamer. Plenaire behandeling is voorzien in januari 2025.	SZW
39	Werkloosheidsvoorziening	CN kent geen WW. Het invoeren van een werkloosheidsvoorziening wordt op zo'n kort mogelijke termijn beoogd. De opgehaalde input uit gesprekken in CN (eind 2022) en een daaropvolgende preconsultatie (medio 2023) wordt momenteel verwerkt. Deze input wordt meegenomen in de uitwerking van een conceptregeling Werkloosheidsvoorziening BES.	Naar verwachting wordt de conceptregeling voor formele consultatie uitgezet in 2025.	SZW
40	Verlofstelsel	Een verdere ontwikkeling van het verlofstelsel CN richting dat van Europees Nederland wordt wenselijk geacht. Met een wetswijziging, opgenomen in het wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024, wordt een betekenisvolle stap beoogd. Het absorptievermogen van de betrokken partijen (waarbij met name de inpasbaarheid en betaalbaarheid voor werkgevers een aandachtspunt is) vraagt om een beheerste benadering; niet alle achterstand kan in een keer worden weggewerkt.	De Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 is aanhangig bij de Tweede Kamer. Plenaire behandeling is voorzien in januari 2025.	SZW

41	Arbeidsongeschiktheidsregelgeving	<p>Het arbeidsongeschiktheidsstelsel van CN wijkt aanmerkelijk af van dat van Europees Nederland. Een uiteenlopen van beide stelsel is gezien de verschillen vooralsnog onvermijdelijk, maar het is wel wenselijk om de Wet ziekteverzekering BES en de Wet ongevallenverzekering BES op onderdelen te moderniseren. Dit betreft onder meer het versterken van de prikkel tot re-integratie en het alsnog opnemen van ontbrekende terugvorderingsbepalingen.</p>	<p>De Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 is aanhangig bij de Tweede Kamer. Plenaire behandeling is voorzien in januari 2025.</p>	SZW
42	Wettelijk ouderdomspensioen	<p>De Wet algemene ouderdomsverzekering (AOV) BES is overgezet vanuit de oude Landsverordening AOV van het Land de Nederlandse Antillen. Modernisering op onderdelen is wenselijk.</p> <p>N.B. De onderdelen 36 t/m 40 hebben betrekking op het moderniseren van het (sociale zekerheids)stelsel in CN. In dat kader is sprake van een voortdurende opgave, die met de bovengenoemde punten niet ten einde is. Wetgeving waarover nog besloten moet worden is buiten dit overzicht gehouden.</p>	<p>De Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 is aanhangig bij de Tweede Kamer. Plenaire behandeling is voorzien in januari 2025.</p>	SZW
43	Kinderopvang	<p>Kinderopvang is een eilandelijke verantwoordelijkheid, maar op verzoek van de openbare lichamen hebben de ministeries van SZW, OCW, VWS en BZK afspraken gemaakt om kinderopvang kwalitatief te versterken en financieel toegankelijker te maken. Op verzoek van de eilanden wordt dat in nationale wet- en regelgeving vormgegeven en draagt de Minister voor APP, nu de Staatssecretaris P&I, stelselverantwoordelijkheid voor kinderopvang. Het kabinet is samen met de openbare lichamen in 2018 het programma BES(t) 4 kids gestart om de kinderopvang kwalitatief te verbeteren en de kosten voor ouders structureel terug te dringen.</p>	<p>Wet kinderopvang BES is gepubliceerd: Stb. 2024, 140. Besluit kinderopvang BES is in voorbereiding. Het streven is te komen tot inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2026. Hierover zijn de ministeries van SZW en OCW in gesprek met de betrokken uitvoerders en de Inspectie van het onderwijs.</p>	SZW

		<p>Op 1 juli 2020 is de Tijdelijke Subsidieregeling Financiering Kinderopvang Caribisch Nederland van kracht geworden om de kwaliteit van de kinderopvang en de financiële toegankelijkheid te verbeteren. De Staatssecretaris kan op advies van de openbare lichamen aan de ouders die de huidige (gesubsidieerde) ouderbijdrage niet kunnen betalen een kindplaatssubsidie verstrekken, waarmee kinderopvang voor deze groep ouders gratis kan zijn.</p> <p>De wet is op 4 juni 2024 gepubliceerd: Stb. 2024, 140. De regels op het gebied van kwaliteit van de kinderopvang, financiering en gegevensverwerking behoeven (nadere) uitwerking in lagere regelgeving. Dit gebeurt bij of krachtens het conceptbesluit Besluit kinderopvang BES en daarnaast op enkele onderdelen bij of krachtens eilandsverordening. Het conceptbesluit Besluit kinderopvang BES is in voorbereiding, fase: (internet)consultatie.</p> <p>De ten tijde van de plenaire behandeling beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2025 is niet haalbaar gebleken. Het streven is te komen tot inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2026. Hierover zijn de ministeries van SZW en OCW in gesprek met de betrokken uitvoerders en de Inspectie van het onderwijs.</p>		
44	Verdrag C98 inzake de toepassing van het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen	Veel verdragen die voor Europees Nederland gelden, gelden (nog) niet voor CN. Uit een voorlopige analyse blijkt dat voor verschillende verdragen medegelding voor CN voor de hand ligt. Momenteel zijn in elk	Datum van exacte invoering van de fundamentele verdragen is afhankelijk van de afzonderlijke trajecten.	SZW

		<p>geval de zogeheten Fundamentele ILO-verdragen in beeld, waarvoor medegelding wordt voorbereid. Bij brief van 2 augustus 2022 is hiervan al aankondiging gedaan richting de openbare lichamen.</p> <p>Voor de medegelding van de fundamentele ILO verdragen C100 (gelijke beloning mannen en vrouwen) en C111 (discriminatie in beroep en beroepsuitoefening) staat vast dat wijziging van wet- en regelgeving nodig is. Datum van exacte invoering van de genoemde fundamentele verdragen is afhankelijk van de afzonderlijke trajecten.</p> <p>Verdrag C190, handelend over geweld en intimidatie op het werk, dat voor Europees Nederland gaat gelden, kan nog geen medegelding in CN krijgen vanwege van toepassing zijnde wet- en regelgeving (arbeidsomstandighedenwet BES).</p> <p>Ten aanzien van verdrag C187 zij opgemerkt dat de Staten-Generaal op 6 juli 2024 goedkeuring heeft verleend. Gelet hierop blijft verdrag C187 bij een toekomstige update van het wetgevingsoverzicht buiten beschouwing.</p>	<p>Verdrag C187 is op 4 oktober 2024 geratificeerd voor het land Nederland, met inbegrip van Caribisch Nederland.</p>	
45	Verdrag C100 inzake gelijke beloning van mannen en vrouwen voor arbeid van gelijke waarde.			
46	Verdrag C111 inzake discriminatie in beroep en beroepsuitoefening			
47	Verdrag C138 inzake de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces.			
48	Verdrag C187 inzake beroepsveiligheid en gezondheid.			

49	Uitkering begeleider bij medische uitzending	De werknemer in Caribisch Nederland (CN) die als begeleider bij medische uitzending is betrokken, heeft tot op heden niet vanzelfsprekend recht op verlof. In de wetgeving wordt het verlof daarmee uitgebreid. Daarnaast is er het vraagstuk van de evenwichtige verdeling van de financiële risico's. Het introduceren van een verlofuitkering naar analogie van de loondervingsuitkering ZV is dus een passende maatregel, die tot doel heeft om het combineren van arbeid en zorg in de situatie waarin begeleiding bij medische uitzending aan de orde is, financieel te ondersteunen.	Naar verwachting wordt een concept van de beoogde regeling voor formele consultatie uitgezet in 2025.	SZW
50	Wet tot regeling van het toezicht op psychiatrische patiënten BES	De Wet tot regeling van het toezicht op krankzinnigen BES heeft sinds 2016 de aandacht van de Kamer. Met ingang van 1 januari 2024 is de wet, inclusief de citeertitel, taalkundig aangepast. De termen "krankzinnigen" en "gesticht" zijn komen te vervallen. De wet heeft betrekking op personen met een psychiatrische aandoening. In deze wet zijn de cliëntrechten zeer beperkt en wordt de gedwongen zorg van mensen met een beperking of psychogeriatrische cliënten niet genoemd. VWS verkent hoe deze wet aangepast dient te worden. In het kader hiervan vindt ook afstemming plaats met Curaçao, Aruba en Sint-Maarten. Bij brief van 3 juli jl. (Kamerstukken II 2022/23, 36200 XVI, nr. 237) heeft de Staatssecretaris van VWS aangegeven dat alle landen van het Koninkrijk tijdens een Vierlandenoverleg de wens hebben uitgesproken te komen tot één gezamenlijke basis voor gedwongen zorgwetgeving met aanvullende procedures passend per land, harmonisatie van de	Ambtelijke voorbereiding.	VWS

		<p>definitie en reikwijdte van gedwongen zorg, de rechten van patiënten en een verwijssysteem tussen de betrokken landen. Om hiertoe te komen is eerst een gezamenlijke wetgevingsjurist ter plaatse ingezet. Deze basis kan vervolgens als uitgangspunt dienen voor aanpassing van gedwongen zorg-wetgeving voor CN.</p> <p>De vervanging van de verouderde terminologie in de Wet tot regeling van het toezicht op krankzinnigen BES is opgenomen in artikel XVIIIA van de Verzamelwet VWS 2022, gepubliceerd in Stb. 2023, 293. Deze wijzigingen zijn aangebracht bij een amendement van de leden Westerveld en Van den Berg (Kamerstukken II 2022/23, 36 002, nr. 19). Deze wijzigingen zijn op 1 januari 2024 in werking getreden.</p>		
51	Zorgstelsel	<p>De ambitie is om een met Europees Nederland gelijkwaardig voorzieningenniveau te borgen op de eilanden en de kwaliteit en toegankelijkheid van het stelsel duurzaam te verankeren. Het Ministerie van VWS wil dit bereiken met een op maat gemaakt Caribisch stelsel voor zorg, jeugd en maatschappelijke ondersteuning. Het Ministerie van VWS zal verkennen hoe dit stelsel zodanig ingericht kan worden dat het optimaal bijdraagt aan een ontschotting en integraal werken op de eilanden, gegeven de specifieke kleinschalige context van CN. Er zal stapsgewijs onderzocht worden welke wettelijke vormgeving daarbij nodig en passend is en wat de contouren van een dergelijke wetgeving zouden zijn om vervolgens de haalbaarheid ervan te onderzoeken zodat op</p>	Ambtelijke voorbereiding.	VWS

		<p>basis hiervan besluitvorming kan plaatsvinden.</p> <p>Deze kabinetsperiode wordt er een inventarisatie per zorgonderwerp gemaakt van de verschillen in voorzieningenniveau tussen EN en CN, voor welke onderwerpen nadere voorzieningen nodig zijn en welke en of hier wetgeving voor nodig is en zo ja, wat de contouren van dergelijke wetgeving zouden kunnen zijn om vervolgens de haalbaarheid ervan te onderzoeken zodat op basis hiervan besluitvorming kan plaatsvinden.</p>		
52	<p>Besluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES.</p>	<p>Naar aanleiding van een in 2020 uitgevoerde analyse van het Ministerie van VWS in samenwerking met het Ministerie van J&V naar de juridische vormgeving van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (hierna: HGKM) is in de zomer van 2021 gestart met het opstellen van een algemene maatregel van bestuur met regels rondom de aanpak van HGKM in CN. Als gevolg van een toezegging van de Staatssecretaris van VWS zijn in dit besluit tevens regels gesteld over maatschappelijke ondersteuning (hierna: MO) in CN. Het streven is om dit besluit op 1 januari 2025 in werking te laten treden.</p>	<p>Het besluit is op 13 november 2024 in het Staatsblad gepubliceerd (zie Stb. 2024, 342) en treedt met ingang van 1 januari 2025 in werking (zie artikel 6.5 van het besluit). De onderhangende ministeriele regeling is op 21 november 2024 in de Staatscourant gepubliceerd (zie Stcrt.2024, 37917) en treedt tevens met ingang van 1 januari 2025 in werking.</p>	VWS